

Bardu kommune

Foto: Ole Kroken

Økonomiplan 2013 - 2016 **Årsbudsjett 2013**

Rådmannens forslag 20.11.12

Innhold

1	Forord	3
2	Kort sammendrag	4
3	Kommunens planverk	5
3.1	Kommuneplanens langsiktige del.....	5
3.2	Målformulering for økonomiplanperioden.....	5
3.3	Helse, miljø og sikkerhet	6
3.4	Arbeidsgiverpolitikk.....	7
3.5	Prosess vedrørende overtallige	7
3.6	Årets Økonomiplan og budsjettprosess	8
4	Kommunens rammebetingelser.....	10
4.1	Befolkningsutvikling	11
4.1.1	Befolkningspyramide	12
4.1.2	Forventet befolkningsutvikling	13
4.2	Frie inntekter.....	13
4.2.1	Skatt og rammetilskudd.....	14
4.2.2	Konsesjonsavgift	15
4.2.3	Eiendomsskatt	15
4.2.4	Konsesjonskraftinntekter.....	15
4.2.5	Momskompensasjon.....	16
4.2.6	Rentekompensasjon for investeringer og andre frie inntekter	16
4.3	Lønns- og prisvekst, pensjonsutgifter og premieavvik, arbeidsgiveravgift.....	17
4.3.1	Lønns- og prisvekst	17
4.3.2	Pensjonsutgifter og premieavvik.....	17
4.3.3	Arbeidsgiveravgift.....	18
4.4	Renter og avdrag.....	18
4.5	Likviditet/finansforvaltning.....	19
4.5.1	Likviditet	19
4.5.2	Finansforvaltning	19
5	Investeringer.....	20
6	Drift.....	21
6.1	Konsekvensjustert budsjett.....	22
6.1.1	Tabell 1B før tiltak	25
6.2	Tiltak for å få balanse mellom inntekter og utgifter.....	26
7	Økonomiplan 2013-2016 - Rådmannens innstilling	30

1 Forord

Budsjett for 2013 og økonomiplan for perioden 2013 - 2016 legges med dette fram i henhold til kravene i kommunelovens § 45 og § 46 om at kommunestyret innen årets utgang skal vedta et budsjett for det kommende kalenderår, samt at det skal være realistiske vurderte inntekter og utgifter. De viktigste rammene for kommunens budsjett legges gjennom statsbudsjettet.

Bardu kommune har over mange år hatt et høyt aktivitetsnivå og romslige rammer. Dette har preget kommunen som organisasjon og bardusamfunnet. I dag er Bardu kommune inne i en alvorlig og vanskelig økonomisk situasjon. Årsakene til dette er tidligere beskrevet i økonomidokumenter og årsmeldinger. Høyt inntektsnivå gjennom kraftinntekter og derigjennom prioriteringer ut fra dette inntektsnivået har gjort Bardu til en kommune med utvidede tjenester. Denne tiden er nå forbi og det må tas grep og gjøres prioriteringer. Aktivitetsnivået må tilpasses de tilgjengelige økonomiske rammer. To forhold er da vesentlige når det gjelder reduksjon i kostnadsbildet. *For det første* må oppgaver reduseres og derigjennom reduksjon i antall årsverk. *For det andre* må arealet som Bardu kommune disponerer til gjennomføring av sine tjenester reduseres. I tillegg til disse to elementene er det viktig å gjøre en vurdering av hvilke oppgaver en kommune skal gjøre og hvilke oppgaver lokalt velger å gjøre, dvs en vurdering av lovpålagte oppgaver og ikke-lovpålagte oppgaver. Når det gjelder lovpålagte oppgaver er det også nødvendig å gjøre en vurdering av i hvilke grad eller hvilken kvalitet en skal ha på disse tjenestene. Dette vil prege rådmannens forslag til budsjett for 2013 og økonomiplan for 2013-2016. I tillegg til de lokale føringer for hvilke tjenester og nivå på tjenester kommunen skal yte endres rammebetingelsene for kommunene med flere oppgaver og mindre overføringer. Det må i fortsettelsen settes et betydelig fokus fra politikere, administrasjon og befolkning på hvordan vi kan yte tjenester for en mindre kostnad.

Trenden med økte pensjonskostnader fortsetter. Foreløpig er rentenivået lavt og bidrar i positiv retning, men dette er en uforutsigbar faktor. Føringer fra sentrale politikere og forventninger om at kommunene skal levere mer og bedre tjenester utfordrer kommunene. Det følger som regel ikke nødvendige ressurser med for å øke tjenestene. Det må derfor settes ytterligere fokus på kommuneøkonomi og hvordan vi kan yte tilstrekkelig gode tjenester innenfor en mindre økonomisk ramme enn tidligere.

Budsjettforslaget for 2013 er en konsekvensjustering av budsjett for 2012. Det er ikke tatt høyde for noen nye tiltak bortsett fra lovpålagte tjenester. Total ubalanse er på 21.9 mill. Rådmannen legger i sin innstilling opp til tiltak som reduserer oppgaver og årsverk samt reduksjon i areal. Dette vil redusere tjenestetilbudet, men er nødvendig for å bringe balanse i inntekter og utgifter. Alle må bidra.

Rådmannen er bekymret for de utfordringer som kommuneorganisasjonen har. Administrativ organisering er nå på plass, men det er stort behov for å jobbe med interne prosesser. Spesielt ift rutiner og utnyttelsesgraden av kommunens datasystemer.

Det er flere forhold som gjør arbeidet med å bringe budsjettet for 2013 og økonomiplanen i balanse utfordrende:

Pensjonskostnadene økte med 10 mill fra 2012 til 2013

Reduserte kraftinntekter ca 14 mill fra 2011 til 2013

Realvekst frie inntekter på minus 1 % fra 2012 til 2013

Flere ressurskrevende tjenester ca 4 mill

Økte utgifter Bardu-elever som bor i andre kommuner ca 2 mill

Avtalefestede tillegg ca 3 mill

Utfordringer i årene framover

Kommunen ser nå de første tegnene på innføringen av Samhandlingsreformen. Foreløpig ser det ut til at Bardu kommune handterer denne godt. Men det er, og vil være usikkert om kommunen framover vil klare å ivareta spesielt utskrivningsklare pasienter så raskt som reformen legger opp til. Dette knyttet til kapasitet ift omsorgsplasser. Videre er det bekymring når det gjelder videreføring av intensjonene i reformen om kommunens ansvar for pasienter innen rus/psykiatri. Utviklingen av kommunens ansvar (økonomisk og kompetansemessig) for særlig ressurskrevende brukere er også bekymringsfullt. Ulike behov skal løses og gir oss utfordringer når det gjelder kostnader og tilbud. Muligens må vi i større grad vurdere interkommunale samarbeid for å handtere lovpålagte tjenester innen dette området.

Rådmannen legger også i kommende periode opp til en svært begrenset investeringsplan for 2013-2016. Dette er helt nødvendig for å redusere låneporteføljen til kommunen. Denne er svært høy og gjør oss sårbare når det gjelder svingninger i rentemarkedet.

En prosent økning i rentekostnadene utgjør ca kr 3 mill pr år.

Rådmannen legger med dette fram et budsjettdokument med utredede tiltak og konsekvensvurderinger for å oppnå balanse. Rådmannen håper at dette skal danne et godt grunnlag for den videre budsjettbehandlingen i formannskap og kommunestyre.

Bardu 12.11.12

Hege Walør Fagertun

Rådmann

2 Kort sammendrag

Skatt og rammetilskudd (frie inntekter) er budsjettet med 210,8 mill kr i år 2013. Det er ikke budsjettet inn noen "buffer" hvis skatteinngangen blir dårligere enn forutsatt i statsbudsjettet.

Det er forutsatt at videre akkumulering av ”positivt premieavvik med 5,3 mill. nulles ut ved at tilsvarende beløp avsettes til fond per år fra år 2014. Rådmannen har imidlertid for år 2013 ikke funnet annen løsning enn å foreslå at fondsavsetningen strykes. (dette vil medføre at det skjulte underskuddet vil fortsette å øke i 2013).

Det er budsjettert med at mva refusjon fra investeringer overføres uavkortet til investeringsregnskapet i økonomiplan perioden.

Konsesjonskraften er solgt for år 2013 for kr 14 millioner.

Konsekvensjusteringen viser en budsjettutfordring på 21,9 mill. Hovedforklaringen er lavere konsesjonskraft inntekter, høyere pensjonskostnader, stor låneportefølje – rente og avdragskostnader, ressurskrevende tjenester og kjøp av grunnskoleplasser i andre kommuner.

De foreslåtte tiltakene fra Rådmann medfører kraftige reduksjoner/ økte inntekter på mange områder. Her kan nevnes særskilt; Utskriving av eiendomsskatt på boliger og næringseiendommer i sentrum, utredning skolestruktur og avdragsutsettelse. Det er foreslått store kutt innenfor alle kommunens områder.

Det vil ikke være rom for å gjøre investeringer/ låneopptak i økonomiplanperioden utover det aller nødvendige, da kommunens lånebelastning allerede er svært stor (til tross for lavt rentenivå).

3 Kommunens planverk

3.1 Kommuneplanens langsiktige del

Bardu kommune startet høsten 2010 opp arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel. Prosessen med utarbeidelse av en kommuneplan ihht ny plan- og bygningslov er nå ferdig. Høringer er gjennomført og arbeidet er nå til sluttbehandling i formannskap og kommunestyre. Rådmannen er viss på at dette er en svært god plan og et godt arbeidsredskap for politikere og administrasjon.

3.2 Målformulering for økonomiplanperioden.

Ut fra de økonomiske utfordringer Bardu kommune har med å tilpasse utgiftene til inntektene, både på kort og lang sikt, foreslår Rådmannen følgende målformulering/hovedfokus for økonomiplanperioden 2013-16:

Det skal oppnås reel balanse mellom inntekter og utgifter i kommunens driftsbudsjett. Dette skal danne grunnlag for god langsiktig økonomistyring. Tjenesteproduksjonen skal opprettholdes med forsvarlig og tilfredsstillende omfang og kvalitet.

Hovedoppgaven for det politiske nivå vil være prioritering av tjenestetilbudet innenfor de tilgjengelige økonomiske rammer.

Hovedfokus for administrasjonen og enhetene vil være å legge til rette for de politiske avveininger, og utrede konsekvenser av tiltakene for å rette opp budsjettbalansen.

3.3 Helse, miljø og sikkerhet

Rådmannen har fokus på å redusere sykefraværet i Bardu kommune, sykefraværet i perioden 2009 og frem til 31.12.2012 er som vist i tabellen under.

År	Legemeldt	Egenmeldt	Totalt
2009	7,4 %	0,7 %	8,1 %
2010	7,1 %	0,6 %	7,7 %
2011	6,9 %	0,7 %	7,6 %
1.1.2012 – 31.10.2012	8,4 %	0,9 %	9,3 %

Som oversikten viser er det en urovekkende økning så langt i 2012, en økning som rådmannen har satt fokus på, gjennom et eget sykefraværsprosjekt i pleie og omsorg.

Sykefraværet koster Bardu kommune mye penger og gir til tider store driftsutfordringer knyttet til vikarkostnader og opprettholdelse av kompetanse, i tillegg til at det brukes svært mye tid ute i avdelingene på tilrettelegging. Rådmannen ønsker at det skal holdes et høyt fokus på sykefravær, men i tillegg er det ønskelig å ha fokus på nærvær hos de som aldri har sykefravær og som bidrar til å opprettholde den daglige driften.

I arbeidet med å etablere en handlingsplan for inkluderende arbeidsliv (IA- handlingsplan), er det etablert en målsetting om å redusere sykefraværet til 5 % i økonomiplanperioden. At sykefraværet nå øker, gjør at utfordringene blir større i forhold til å nå en slik målsetting.

Rådmannen mener at følgende må ha fokus for å nå denne målsettingen:

- Egen stillingsbank med **ledige stillingshjemler og lønnsmidler**. Dette for å få til en aktiv omplassering. I dag lar dette ikke seg gjennomføres da det ikke er noen ledige stillingshjemler/lønnsmidler.
- Fokus på iverksetting av de tiltak som fremkommer i vedtatte handlingsplaner. Det er altfor mange saker som er avdekket gjennom vernerunder som ikke finner sin løsning, noe som oppleves som demotiverende i arbeidsmiljøarbeidet.
- Det må på plass ressurser som kan jobbe målbevist og systematisk innenfor hele fagområdet, for å holde fokus på det kontinuerlige forebyggende arbeidet, og unngå brannslukking.
- Opplæring av ledere og verneombud
- Økt fokus på forebyggende arbeid, f. eks i samarbeid med Frisklivssentralen.
- Sykefraværet skal være fokus i ulike møtearena.
- Utvikle et enda tettere samarbeid med NAV, legetjenesten og våre pensjonsselskap

3.4 Arbeidsgiverpolitikk

Bardu kommunes arbeidsgiverpolitiske plattform sier at arbeidsgiverpolitikken har som mål å forvalte kommunens menneskelige ressurser slik at vi kan løse eksisterende, nye og endrede oppgaver til best mulig kvalitet innenfor vedtatte rammer og samtidig skape trygge arbeidsplasser i et godt arbeidsmiljø.

Bardu kommunes personalpolitikk skal medvirke til at kommunen oppnår sine mål om å yte kvalitativt gode tjenester til befolkningen.

Fokusområder i årene fremmover:

- Organisasjonsutvikling generelt
- Økt effektivisering gjennom bruk av mer datateknologi og bedre rutiner/forenkling, jf effektivisering av driften
- Rekrutteringsbehov (rekrutteringsplan)
- Redusere ufrivillig deltid
- Lærlinger (rekrutteringsplan)
- Arbeidstidsordninger (vurdere ulike modeller)
- Omdømmebygging

I rekrutteringsplanen er følgende tiltak foreslått:

- Dekke grunnutdanning for sykepleiere og helsearbeidere tilsvarende studielån.
- Øke antallet lærlingplasser fra 2 til 10.

Rådmannen har ikke funnet økonomiske midler til disse tiltakene i 2012, og ønsker derfor å ta rekrutteringsplanen opp til rullering og politisk behandling i første halvår 2013.

3.5 Prosess vedrørende overtallige

Kommunens budsjettutfordringer i årene fremmover vil gi store arbeidsgiverutfordringer ved at antall stillinger i den kommunale organisasjonen må reduseres betydelig, noe som vil medføre overtallighet og oppsigelser av ansatte.

I nedstyringsprosesser beveger vi oss innenfor et svært komplisert lov- og regelverk, og det stilles store krav til nøyaktighet i saksbehandlingen i slike saker.

Bardu kommune har vedtatt (desember 2009) egne prosedyrer ved nedbemanning som gir føringer på prosedyrer og saksbehandling og avklarer begrep knyttet til nedbemanningsproblematikken. Disse prosedyrene vil bli evaluert høsten 2012.

Tillitsvalgtes rolle- medbestemmelse:

Arbeidsmiljøloven (AML) og hovedavtalen (HA) har flere bestemmelser som sikrer at arbeidstakers rettigheter blir ivaretatt ved nedbemanning/omorganisering. Tillitsvalgte har rett og plikt til å delta i drøftinger.

Drøfting skal ihht. HA skje "så tidlig som mulig". Tillitsvalgte skal ha mulighet til å fremsette sine synspunkter før vedtak treffes slik at de har reell mulighet til å påvirke prosessen.

Dette betyr følgende:

- Dersom rådmannens budsjettforslag innebærer stillingsreduksjon/omorganisering, bør drøfting senest skje når rådmannens budsjettforslag foreligger.
- Dersom formannskapet gjør vesentlige endringer, bør det innkalles til et nytt drøftingsmøte før behandling i kommunestyret.
- Kommunestyret kan selv gjøre endringer i et budsjettforslag. Det vil da ikke være mulig å informere om beslutningen og drøfte denne i forkant av beslutningen. Dette vil ikke være i strid med reglene om informasjon og drøfting. Kommunestyrets vedtak vil derfor bli informert om i ettertid (eget drøftingsmøte).

Drøfting:

Arbeidsmiljølovens § 8-2 c) nr 3, setter visse krav til gjennomføringen:

"Informasjon skal gis slik at det er mulig for de tillitsvalgte å sette seg inn i saken, foreta en passende undersøkelse, vurdere saken og forbedrede eventuell drøfting."

Formålet med drøftingen er å legge grunnlag for videre saksbehandlingsregler, og betryggende fremgangsmåte ved utpeking av overtallige dersom prosessen kan føre til oppsigelser. Drøfting med tillitsvalgte vil sikre best mulig beslutningsgrunnlag. Drøfting vil sikre at arbeidstakerne er best mulig informert om de beslutningene som tenkes gjennomført.

Fasene i nedbemanningsprosessen:

- Utarbeidelse av bemanningsplan for alle avdelinger
- Kritisk vurdering av dagens organisasjon og hvilke endringer som ønskes gjennomført
- Informere og drøfte med HTV etter HA del B § 3-1 eller del C § 3-2
- Behandling i AMU
- Utpeking av overtallige ihht utvelgelseskriterier (ref prosedyrer for nedbemanning)
- Individuelle samtaler av overtallige og TV
- Omplussing av overtallige (AML 15 – 7)
- Vurdering av kommunens behov og de ulempene en oppsigelse vil påføre den overtallige.

3.6 Årets Økonomiplan og budsjettprosess

Administrasjonen startet med sitt budsjettarbeid i september/oktober med justeringer når økonomirapport 2 var ferdig. Rådmannen har sammen med enhetsledere og tillitsvalgte utarbeidet konsekvensjustert budsjett. På grunn av den store ubalansen har arbeidet med utarbeidelse av tiltak og konsekvenser vært prioritert. Rådmannen vil ikke legge skjul på at det har vært en betydelig utfordring å klare å utarbeide et realistisk budsjett i balanse. Året har bl a vært preget av personellmessige utfordringer på økonomiavdelingen og i enheter som har ført til at prosessen kom i gang senere enn planlagt.

Når det gjelder fordeling av nedtrekk i organisasjonen har rådmannen valgt å ta utgangspunkt i følgende prioriteringer:

- i. Kommunestyrets vedtak om budsjett 2012 og økonomiplan*
- ii. KOSTRA. Ressursfordeling på de ulike tjenesteområdene sammenliknet med andre kommuner.*
- iii. Rådmannens egne vurderinger*

Rådmannen har valgt å legge fram egen sak ”Kvalitet i skolen - hvilken struktur fremmer dette?” Spørsmålet om kvalitet og økonomiske ressurser må vurderes grundig. Skolen utgjør en stor og viktig del av kommunens tjenesteproduksjon. Det er derfor nødvendig med en bred debatt, basert på fakta, om hvilken kvalitet Bardu kommune har mulighet for innen de økonomiske rammer en har tilgjengelig. Denne debatten bør ikke knyttes opp til budsjettdebatten men ha et langsiktig perspektiv. Det er derfor ikke lagt inn større endringer innen skole i rådmannens forslag.

Videre har rådmannen i prioriteringene, så langt det har vært mulig tatt høyde for innføring av Samhandlingsreformen. Rådmannen mener det ikke er mulig å skjerme helse og omsorg som tjenesteområder i dette arbeidet.

4 Kommunens rammebetingelser

I perioden 1965-1987 var innbyggertallet aldri lavere enn 3900. Fra 1988 sank innbyggertallet til det siste gang i 2006 var på 3799 innbyggere. Fra 2006 til 2010 økt tallet til over 3900 for igjen å gå ned. 1.juli 2012 var tallet 3878 (grunnlaget for beregningen av rammetilskudd). 1.oktober 2012 (2012K3) var folketallet økt til 3935. Dette er en stor økning som viser at tilflytterprosjektet har effekt. Antall innbyggere har stor betydning for kommunens inntekter, både rammetilskudd og skatteinntekter.

1922 Bardu. Folkemengde 1. januar og endringer i året. 2000- 2011

1922 Bardu	Folketalet 1. januar	Fødde	Døde	Fødselsover skot	Innvandring	Utvandring	Innflytting (innlandsk)	Utflytting (innlandsk)	Nettoflytting inkl. inn- og utvandring	Folkevekst	Folketalet ved utgangen av kvartalet
2000K4	3 889	52	36	16	18	29	291	334	-54	-38	3 851
2001K4	3 845	59	29	30	22	73	287	321	-85	-55	3 790
2002K4	3 799	49	31	18	50	4	319	336	29	47	3 846
2003K4	3 841	39	33	6	43	4	282	317	4	10	3 851
2004K4	3 855	45	25	20	41	7	266	298	2	22	3 877
2005K4	3 874	53	35	18	41	5	179	300	-85	-75	3 799
2006K4	3 799	67	33	34	54	2	304	269	87	121	3 920
2007K4	3 920	55	20	35	63	14	285	295	39	74	3 994
2008K4	3 994	52	33	19	79	8	234	336	-31	-13	3 981
2009K4	3 981	61	26	35	85	24	180	308	-67	-32	3 949
2010K4	3 949	38	30	8	78	11	218	304	-19	-7	3 942
2011K4	3 942	70	40	30	67	13	149	298	-95	-67	3 875
2012K2	3 875	20	14	6	19	3	86	105	-3	3	3 878
2012K3											
2012K4											

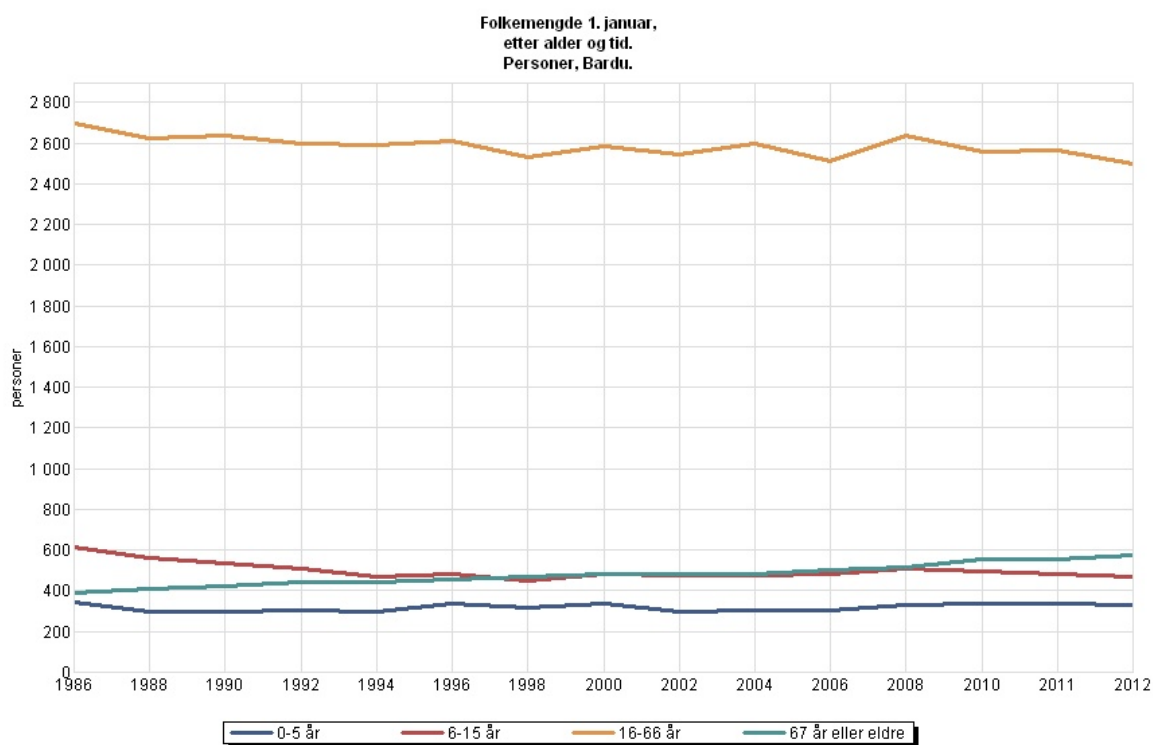
Fotnote(r):

For 4. kvartal og hele året er folketilveksten regnet som folkemengde ved utgangen av året minus folkemengde ved inngangen av året/utgangen av 4. kvartal. For første halvår og de tre første kvartalene er folketilveksten summen av fødselsoverskuddet og nettoinnvandringen.

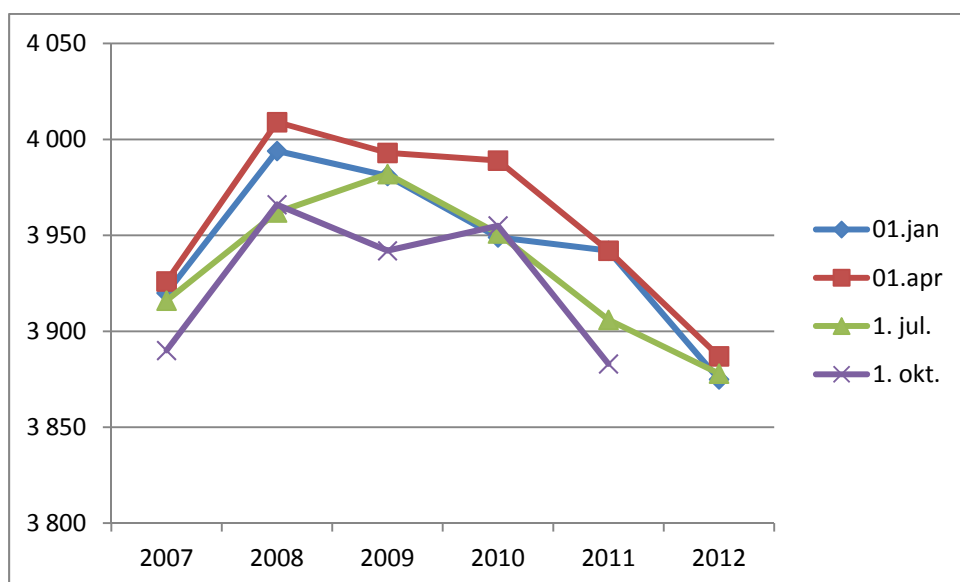
Mer informasjon: Siste publisering | Om statistikken | Rustad, Øivind / 6288 5359 | Dybendal, Kirsten / 6288 5296

2012 © Statistisk sentralbyrå

4.1 Befolkningsutvikling

Det er liten variasjon over år av folkemengde fordelt på aldersgrupper målt 1.januar. Grafen viser at aldersgruppa 0-5 år (barnehagealder) svinger litt, men er like stor i dag som ved tusenårsskiftet. 6-16 år (skolealder) og 16-66 år (videregående skole-, student- og arbeidsgruppa) svinger litt og har en svak nedgang. Aldersgruppa 67 år eller eldre viser en svak, jevn økning hele veien fra 1986.

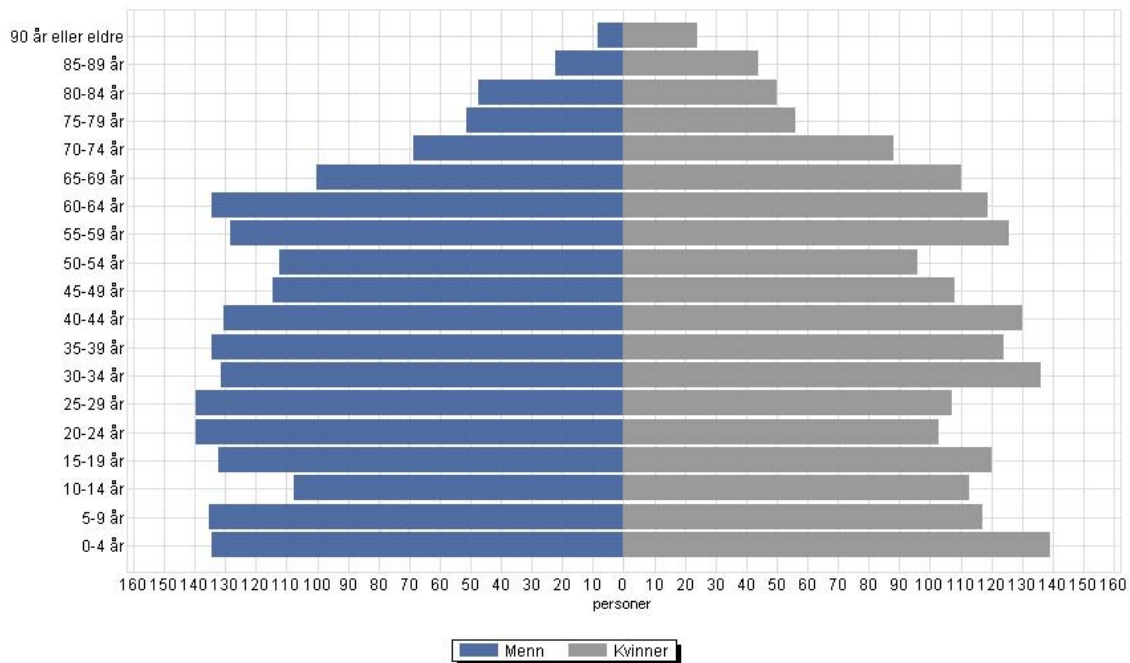
Graf: Kvartalsvis folketallsutviklingen fra 1.januar 2007 til 1.juli 2012

Folkemengden i Norge og Troms fylke har ved hver måling økt. I Norge bor det 4 985 870 personer i Norge. Av disse bor 158 650 i Troms.

Folkemengden i Bardu har i de siste 5 årene variert fra knapt 3900 innbyggere til knapt 4000 innbyggere. Målingen varierer gjennom året. På tellerdatoen 1.juli, tellerdatoen for beregning av rammetilskuddet, ligger alltid innbyggertallet under maksimaltallet for året. En gang, ved målingen 01.04.2008, var folketallet over 4000 innbyggere. I 2011 og videre i 2012 har folketallet igjen gått nedover.

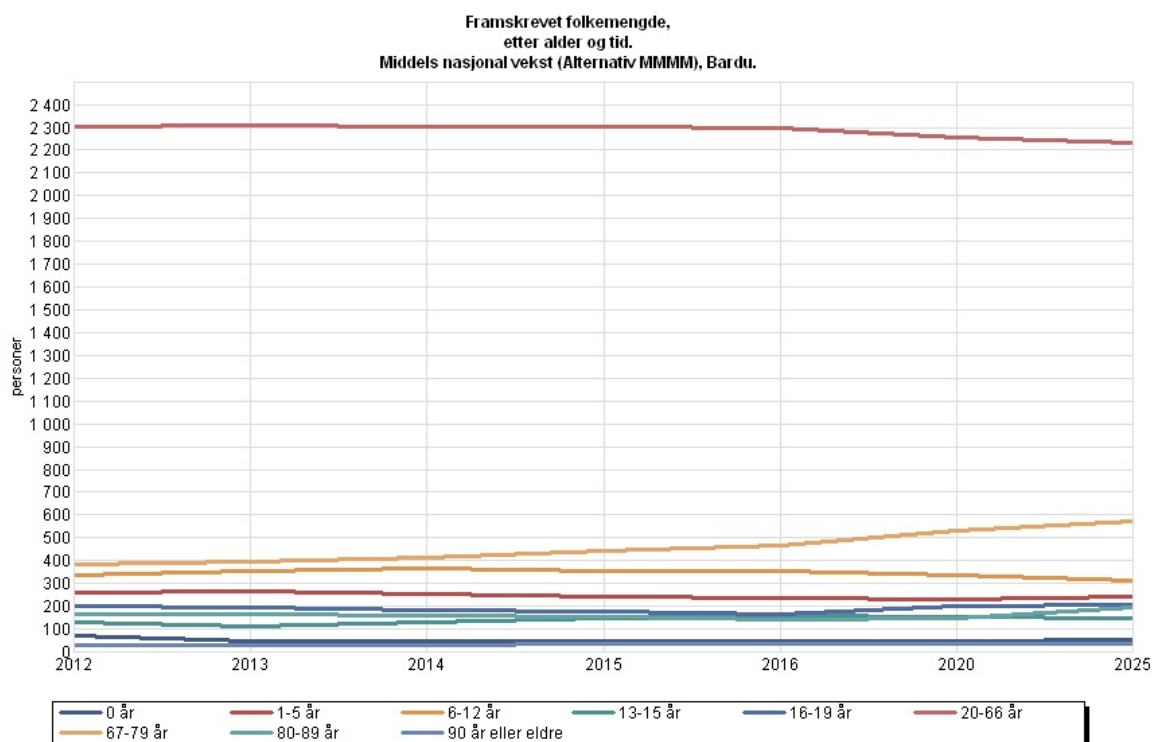
4.1.1 Befolkningspyramide

Bardus befolkning er ung med bra fordeling mellom kvinner og menn.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

4.1.2 Forventet befolkningsutvikling

2012 © Statistisk sentralbyrå	Middels nasjonal vekst (Alternativ MMMM)						
	2012	2013	2014	2015	2016	2020	2025
1922 Bardu							
0 år	68	49	48	49	49	50	51
1-5 år	262	266	252	245	234	232	241
6-12 år	339	357	365	354	353	334	315
13-15 år	129	113	129	146	158	154	145
16-19 år	199	195	185	175	166	198	204
20-66 år	2 301	2 308	2 306	2 301	2 295	2 254	2 232
67-79 år	382	398	415	440	464	532	572
80-89 år	163	164	158	154	144	145	196
90 år eller eldre	32	28	32	37	36	38	33
Sum:	3875	3878	3890	3901	3899	3937	3989

I budsjettokumentet for 2012 påpekte rådmannen at basert på historiske tall, syntes tallene som fremkom ved fremskrivninger av folketallet for Bardu å være for optimistisk. Tallene er nå justert, og viser nå at befolkningen i Bardu vil øke mindre i årene fremover. Men det er viktig å legge merke til at de yngste blir færre og gruppen over 67 år øker. Denne utviklingen må følges nøye. Den kan få betydning for de prioriteringer som må gjøres fremover.

4.2 Frie inntekter

Frie inntekter er benevnelsen på rammetilskudd, skatteinntekter (fra personer og foretak), eiendomsskatt og andre ikke øremerkede statlige tilskudd. Frie inntekter er hovedfinansieringskilden for driften av kommunen.

4.2.1 Skatt og rammetilskudd

Forslaget til statsbudsjett for år 2013 legger opp til en gjennomsnittlig nominell vekst i frie inntekter (skatt og rammetilskudd) på 4,1 % til kommunene. Kommunene i Troms anslås samlet sett å få en nominell vekst på 3,6 %. For Bardu er nominell vekst 2,3 %.

Realveksten (da holdes effekt av lønns- og prisstigning utenom) på landsbasis er 0,8 %, gjennomsnittet for Troms kommunene er 0,3 %. For Bardu er denne negativ med – 1,0 %. (hovedårsakene til reduksjonen for Bardu er knyttet til lavere skatteinngang i forhold til tidligere, og lavere folketall.)

Kommunenes real økning i de frie inntektene skal dekke opp for befolkningsendringer og økte pensjonskostnader (Bardu må løse de samme oppgavene med negativ realvekst).

I tillegg forutsettes det i statsbudsjettet at kommunene skal ha rom til følgende nye oppgaver:

Helårs effekt valgfag på 8. trinn og innføring av valgfag 9. trinn fra høsten 2013.

Kulturskoletilbud i SFO (ny sak fra staten i 2013)

Videreføring av maksimalprisen i barnehage

Bardu kommune vil i **frie inntekter motta 210,8 millioner i år 2013** (jamfør tabell nedenfor KS prognosemodell basert på folketall 1.7.2012 og folketallet per 1.10.2012). Naturskatt inngår i dette tallet.

Det er ikke lagt inn noen ”buffer” for eventuell lavere skatteinngang enn forutsatt i statsbudsjettet.

I år 2013 vil Bardu motta 1,795 mill fra INGAR. Ingar er inntektsgarantiordningen som gjør at ingen kommuner skal avvike med mer enn kr 300,- negativt fra veksten på landsgjennomsnittet fra det ene året til det andre. Dette finansieres av at alle kommunene får et likt trekk i kr. per innbygger. Uten INGAR ville Bardu hatt et ytterligere redusert rammetilskudd på 1,8 mill. i år 2013.

I tabellen nedenfor viser enkeltelementene i rammetilskuddet og skatteinntekter for Bardu kommune (KS prognosemodell).

KS prognosemodell Tekst	2012	----> 2013-priser			
		2013	2014	2015	2016
Innbyggertilskudd	81 604	84 313	84 442	84 742	84 742
Utgiftsutjevning	17 110	15 000	15 010	15 015	15 021
Overgangsordning/ Ingar	-271	1 795	1 500	1 200	900
Saker særskilt ford (fysioterapi/kvalifiseringsprog)	650				
Nord-Norge-tilskudd	11 345	11 520	11 506	11 506	11 506
Skjønntilskudd	2 787	2 277	2 000	2 000	2 000
RNB2009/RNB2010/Prop 59S/RNB2011	113				

Bardu kommune	Økonomiplan 2013 – 2016 / Årsbudsjett 2013				
Inntektsutjevning skatt	-1 186	-631	-231	-231	-131
Sum rammetilskudd	112 151	114 274	114 226	114 232	114 037
Skatteinntekter	92 729	96 531	96 531	96 531	96 531
Sum skatt og rammetilskudd	204 900	210 800	210 800	210 800	210 600

Beregningsgrunnlaget for innbyggertilskudd og utgiftutjevningen er befolkningstall pr 1. juli i året før budsjettåret. Det betyr at disse delene av rammetilskuddet er endelige tall, men at inntektsutjevningen vil bli endret i henhold til oppdaterte befolkningstall pr 1. januar i budsjettåret. For inntektsutjevningen er det forutsatt at folketallet per 1.oktober 2012 blir befolkningstallet per 1.1.2012. Fra år 2014 er folketallet per 1.10.2012 lagt til grunn for beregning av rammetilskudd og skatt. (Effekten av befolkningsveksten 3 kvartal er tatt med i grunnlaget for konsekvensjustert budsjett – medførte en økning på kr 300 000 i år 2013 og kr 800 000,- fra år 2014).

Det er forutsatt at man vil få 2,0 mill i skjønnsmidler fra Fylkesmannen fra år 2014. Det kan imidlertid bli mindre.

Skatteanslaget for år 2012 er satt til det faktiske nivået (staten hadde basert beregningen på historisk nivå).

4.2.2 Konesjonsavgift

Bardu kommune vil motta ca 3,44 mill. i konesjonsavgift som avsettes fullt ut til kraftfondet.

4.2.3 Eiendomsskatt

Eiendomsskatt er eneste form for fri inntekt som kommunen selv kan beslutte.

For budsjettårene 2008 tom 2012 vedtok Kommunestyret ikke å skrive ut eiendomsskatt på boliger og næringseiendommer, dvs at det kun har vært utskrevet eiendomsskatt på verker og bruk. Makstaket på kraftverk ble økt i år 2012, og i år 2013. Dette er innarbeidet i Rådmannens forslag (en økning på 1,2 mill. fra år 2012 til 2013).

Rådmannen foreslår at det fra år 2013 også skrives ut eiendomsskatt på boliger og næringseiendommer. I tillegg foreslås det å iverksettes tiltak for å skrive ut eiendomsskatt på alle eiendommer i hele kommunen fra 2014. Rådmannen foreslår å sette promilletaksten til 7 og at det legges inn et bunnfradrag på 150.000 kr. Dette ut fra ei helhetsvurdering bl.a. basert på at de verdiene som ble fastsatt ved takst foretatt i 2007 er svært lave i forhold til markedsverdien. Dette gir en merinntekt for 2013 på 3,7 millioner og f.o.m. 2014 og videre på 7,7 millioner. Det må avsettes 1 million kr i 2013 for å få utført takseringsarbeidet og drifte ordningen. For 2014 reduseres dette tallet til 250 000kr. Da takseringen ikke er foretatt utenfor sentrum knytter det seg usikkerhet til tallet fra 2014. Tallet her fremkommer ved å multiplisere opp antall eiendommer utenfor sentrum med gjennomsnittstall fra takseringen i sentrum. Det tallet en da kommer frem til er lagt til 2013 tallet.

4.2.4 Konesjonskraftinntekter

Høy kraftpris tidligere år har gjort at Bardu kommune har hatt store netto inntekter fra kraftsalget. Særlig for 2009 ble det oppnådd en svært god pris på kraften. Etter det har prisen

gått markant ned. Nesten hele salgsbeløpet har i tidligere år blitt brukt til løpende driftsutgifter. Dette gir derfor store utfordringer nå når prisen er lavere og kostnadene for salg av kraft høyere.

For rådmannen er det viktig at det følges en "handlingsregel" for disponering av konsesjonskraftinntektene. I skrivende stund er elspotprisen 25,322 øre. Normalt oppnår vi en bedre pris enn elspotprisen når konsesjonskrafta selges for et år. I dag er krafta med unntak av Bardufoss solgt for 2013. Vi fikk en bra pris sammenlignet med spotprisen.. Rådmannen foreslår å budsjettere med en netto inntekt på 14,0 millioner f.o.m. 2013 (Medfører en redusert netto salgsinntekt på 2,645 millioner i forhold til budsjett 2012).

I henhold til handlingsregelen er det foreslått at inntekt utover 32 øre skal avsettes til disposisjonsfond. Motsatt skal disposisjonsfondet øremerket konsesjonskraftinntekter brukes til å dekke opp for mindreinntekten. Årets salgpris er under 32 øre. Det er ikke midler igjen på fondet til å utjevne dette.

4.2.5 Momskompensasjon

Momskompensasjonsordningen ble innført fra 2004. Formålet med ordningen er å nøytralisere de konkurransevridninger som kan oppstå som følge av merverdiavgiften, ved at kommunenes kjøp av varer og tjenester fra private gjennom ordningen blir likestilt med kommunal egenproduksjon.

Ordningen skal være selvfinansierende ved at kommunene får refundert momsen på kjøp av varer og tjenester, samtidig som kommunene trekkes i rammetilskuddet med noenlunde tilsvarende beløp som momsrefusjonen utgjør.

I det konsekvensjusterte budsjettet er det forutsatt at all momskompensasjon på investeringer i økonomiplanperioden overføres fra driftsregnskapet til investeringsregnskapet, slik at kompensasjonen går til dekning av de aktuelle investeringene (reduserer lånebehovet). Regnskapsreglene krever at 80 % overføres i 2013. Fra år 2014 skal all momsrefusjon for investeringer inntektsføres i investeringsregnskapet.

4.2.6 Rentekompensasjon for investeringer og andre frie inntekter

Bardu kommune mottar rentekompensasjon for investeringer gjort innenfor skole og omsorgsboliger med til sammen 1,2 millioner. Denne kompensasjonen varierer med endringer i rentenivået.

Tilskudd til flyktninger (integreringstilskuddet) er budsjettert til 4,9 millioner, mens vertskommunetilskuddet er budsjettert med 3,4 millioner. I tillegg er det budsjettert med 0,2 mill. i videreformidlingstilskudd fra Husbanken.

4.3 Lønns- og prisvekst, pensjonsutgifter og premieavvik, arbeidsgiveravgift

4.3.1 Lønns- og prisvekst

I statsbudsjettet anslås lønns- og prisveksten for kommunale varer og tjenester (kommunal deflator) fra år 2012 til år 2013 til 3,3 prosent.

Kommunal deflator er sammensatt av forventet lønnsvekst og prisveksten på varer og tjenester:

Lønnsvekst	4,0 % (teller 2/3 deler)
Prisvekst	<u>1,9 %</u> (teller 1/3 deler)
Samlet gjennomsnitt	<u>3,3 %</u>

4.3.2 Pensjonsutgifter og premieavvik

I budsjettforslaget er pensjonskostnaden satt lik mottatte pensjonskostnadsberegninger fra kommunens pensjonsleverandører KLP og Statens pensjonskasse.

Netto pensjonskostnad er budsjettert til 29,3 millioner. Det er da inntektsført positivt premieavvik inn i regnskapet med 5,3 millioner.

I forhold til budsjett 2012 har netto pensjonskostnad økt med 4,7 millioner, en kostnadsvekst på 20 %! Kostnadsveksten har vært varslet, og er et resultat av at staten har endret beregningsreglene (for å øke kostnaden i regnskapet for å redusere positive premieavvik), lav avkastning på pensjonsfondene, og at premieavvik år 2012 skal dekkes inn med 1/10 fra år 2013.

Premieavvik

Et positivt premieavvik betyr at premieinnbetalingen til pensjonsleverandøren har vært større enn pensjonskostnaden kommunen kan belaste i regnskapet. Et positivt premieavvik skal inntektsføres i regnskapet. Det er viktig å legge merke til at dette er en inntekt som ikke medfører noen innbetaling, og som ikke burde gå til å dekke annen aktivitet i kommunen. Tvert om, dette er en "inntekt" som har medført utbetaling (forverret kommunens likviditet). Et positivt premieavvik kostnadsføres deretter med 1/15 per år (fra opparbeidelsesår 2011 er delingstallet 1/10 per år) inn i kommuneregnskapet de neste 15 år / 10 årene.

Per 1.1.2012 er det akkumulerte "positive" premieavviket (inkludert arbeidsgiveravgift) i Bardu kommune 13,7 millioner. Det vil også regnskapsføres et positivt premieavvik i år 2012 med ca 7,8 mill. Det gjør at det akkumulerte premieavviket vil være over 23 millioner ved utgangen av år 2013. Positivt premieavvik er en stor belastning for kommunens likviditet, da pensjonspremien er betalt, men kostnaden vises ikke i kommunens regnskap.

I det konsekvensjusterte budsjettgrunnlaget er det positive premieavviket foreslått avsatt til ubundet fond per år i økonomiplanperioden, slik at effekten av positivt premieavvik nulles ut. Dette bør gjøres for at regnskapet skal vise et mest riktig økonomisk bilde (ikke forsette å bygge seg opp et usynlig underskudd), og for likviditetens skyld er dette absolutt nødvendig.

Rådmannen har imidlertid for år 2013 ikke funnet annen løsning enn å foreslå at fondsavsetningen på 5,3 mill. strykes. Men med helårs effekten av de foreslåtte tiltakene vil kommunen kunne handtere positive premieavvik fra år 2014.

4.3.3 Arbeidsgiveravgift

Arbeidsgiveravgiften i vårt geografiske område er 5,1 %. Ingen endringer fra år 2012 til år 2013.

4.4 Renter og avdrag

Renter på lån med fast rente er lagt inn etter gjeldende satser i bindingsperiodene.

På lån med flytende rente er det lagt inn rente på 3,5 % i 2013, 4,5 % i 2014, 5,0 % i 2015 og 5,5 % i 2016. Rentenivået er svært lavt, og renten vil på sikt øke, man vet bare ikke når. I økonomiplanarbeidet er det imidlertid viktig å ta høyde for at renten kommer til å øke på sikt.

Samlet renteutgifter på lån i 2013 er beregnet til 11,95 millioner.

Låneavdrag i 2013, ifølge løpende låneavtaler (eksklusiv viderefremidlingslån (startlån) som føres i investeringsregnskapet), er 17,1 millioner.

Tabellen viser kommunens låneportefølge i 2013 (1000 kr).

	Husbanken	Kommunal- banken	KLP Kommune- kreditt	Sum
Fast rente	144	33 970	31 554	65 668
Flytende rente	13 778	136 170	104 691	254 639
Vedtatt låneopptak 2012, ikke gjennomført ennå				11 600
Vedtatt avdragsutsettelse 2012, ikke gjennomført ennå				1 893
Forslag låneopptak 2012				7 200

Det er forutsatt at nye lån i 2013 tas opp seint på året, slik at man ikke betaler renter og avdrag for disse i år 2013.

Eksempel på avdragsutsettelse

Avdragsutsettelse på 4,0 millioner i 10 år ved gjennomsnittlig 5,0 % rente, gir i løpet av de 10 årene en merkostnad i renter på 2,5 millioner. Det vil si 2,5 millioner i mindre handlingsrom/ tilbud til innbyggerne i løpet av de 10 årene. Avdragene på 4 mill. skal også betales etter de 10 årene. Avdragsutsettelse kan også medføre at eiendelen er nedskrevet/kondemnert før kommunen har betalt ned lånet.

Kommuner skal kun ha lån med like avdrag per år i hele nedbetalingstiden. Det første lånet i Bardu kommune er først nedbetalt om 4 år. Det vil si at avdragsbelastningen vil være lik (+ eventuelle nye avdrag nye lån) 4 år fremover. Eventuelle avdragsutsettelser gjør at tiden før første lån er nedbetalt forlenges ytterligere.

Optimalt sett bør ikke Bardu foreta nye større investeringer før noen av de eksisterende lånene er nedbetalt.

4.5 Likviditet/finansforvaltning

4.5.1 Likviditet

Bardu kommune har de senere årene stort sett hatt god likviditet. Imidlertid har likviditeten blitt merkbart strammere. Dette har sammenheng med at det akkumuleres pensjonskostnader som er betalt men ikke kostnadsført (se avsnittet **Feil! Fant ikke referanse kilden.** pensjonsutgifter), fondsbeholdning som er redusert over flere år, og høyere forbruk enn inntekt (forventet merforbruk, jamfør økonomirapport oktober 2012).

Rådmannen anbefaler derfor at kommunen viderefører avtale om mulig kassakreditt på 20 millioner fra 1.1.2013. Kassakreditten har ikke blitt benyttet i år 2012. (Kassakreditt vil bli minst mulig benyttet, og medfører kun kostnad ved bruk).

4.5.2 Finansforvaltning

Bardu kommune har et gjeldende finansreglement. I henhold til forskriften skal finansreglementet behandles på nytt etter hvert kommunestyrevalg. Rådmannen vil fremme sak om dette i løpet av vår halvåret 2013. Rådmannen vil i tillegg i år 2013 ha fokus på å få på plass finansrapportering som en fast del av økonomirapportene til Kommunestyret.

Størstedelen av Bardu kommunes lån har flytende rente. En mindre del er på fastrente. Rådmannen vil når økonomiplanarbeidet er ferdig, vurdere om en større del av låneportefølgen bør være på fastrente.

Alt av innskudd er plassert i bank.

5 Investeringer

Bardu kommunes lånemasse pr 31.12.11 utgjør kr 73.333 pr innbygger. Dette går ut over kommunens midler til øvrig drift, da en binder frie midler til finansiering av lån. Til sammenligning er gjennomsnittet for kommunene i Troms kr 63.253 pr innbygger og landet for øvrig har kr 41.914 i gjeld pr innbygger. Rådmannen legger opp til en investeringsstopp med senere politiske vurderinger ift hvilke investeringer som absolutt må gjennomføres og ikke minst hvordan disse skal finansieres. Dagens finansiering er basert på 100 % lånefinansiering (med unntak av KLP – egenkapitalinnskudd som finansieres via fond i økonomiplanperioden). Investeringer skal ha en egenfinansiering. Med de ekstraordinære inntekter Bardu kommune har, bør det settes av midler som egenkapital til investeringer og uforutsette kostnader.

Skjema 2B Oversikt investeringsbudsjettet per prosjekt

Beskrivelse	Stip. total kostnad	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Sum 2013-2017
Prosjektnavn	Kostnad	Kostnad	Kostnad	Kostnad	Kostnad	Kostnad
STARTLÅN	Løpende	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000
IT - inkl. Strategisk handlingsplan IT	Løpende	1 500	1500	500	500	4 000
Bibliotek – opprusting/ombygging/flytting	500	500	0	0	0	500
Idrettsanlegg - anleggsplan	700	0	0	0	700	700
Geovekst Nykartlegging 2013-2015	300	100	0	200	0	300
Trafikksikkerhetstiltak	Løpende	200	800	200	200	1 400
Planlegging boligfelt sentrum	500	500				500
Boliger – jfr. boligsosial handlingsplan	6 200	2 200	4000	0	0	6 200
SD-anlegg - energieffektivisering	Løpende	100	100	100	100	400
Utredningsprosjekt ITMS	1 500	500	0	0	0	500
Nødstrøm Barduheimen	1 000				1 000	1 000
HMS/tilstandsanalyse - tiltak bygg	Løpende		1 000	1 000	1 000	3 000
Radontiltak	600	600				600
KLP egenkapitalinnskudd	Løpende	700	700	700	700	2 800
VAR-Hovedplan vann	Løpende	1 000	3 000	3 000	3 000	10 000
SUM utgift		9 900	13 100	7700	9 200	39 900
Finsiering						
Opptak av startlån i Husbanken	Løpende	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-8 000
Bruk av kapitalfond (dekke KLP innskuddet)	Løpende	-700	-700	-700	-700	-2 800
Låneopptak selvkost vann	Løpende	-1 000	-3 000	-3 000	-3 000	-10 000
Låneopptak	Løpende	-6 200	-7 400	-2 000	-3 500	-19 100
SUM finansiering		-9 900	-13 100	-7 700	-9 200	-39 900

Investeringsbudsjettet er i hovedsak videreført slik det ble vedtatt i økonomiplan 2012 – 2015. Noen tiltak er endret og noen få nye er tatt med.

Geovekst. Nykartlegging 2013 – 2015:

Gjelder ajourføring av kartverket. For Bardu gjennomføres dette i 2013 og 2015.

Bibliotek – opprusting/ombygging/flytting:

Gjelder egenfinansiering ved modernisering av biblioteket. Tiltaket kommer opp som egen sak – Bibliotekrom.

Idrettsanlegg – anleggsplan:

Midler avsettes i 2016 for å imøtekomme fremtidige utbyggingsoppgaver i kommunalt eide idrettsanlegg

Boliger – boligsosial handlingsplan:

Det vises til tiltak beskrevet i boligsosial handlingsplan. Det avsettes midler for å begynne og realisere planen.

Utredningsprosjekt ITMS:

Det avsettes midler til å føre prosjektet over i neste fase.

HMS/tilstandsanalyse - tiltak bygg:

Midler avsettes for å iverksette tiltak som fremkommer i vedtatte handlingsplaner

6 Drift

Organiseringen av budsjettet (skjema 1B) er endret i forhold til tidligere. Dette er nødvendig basert på den nye organiseringen. Enhet Skole og Barnehage er en enhet, men for informasjonens skyld har rådmannen valgt å dele den opp i to rammer i økonomisystemet: Enhet barnehage og Enhet Skole. Alle de gamle tekniske rammene er samlet til Enhet tekniske tjenester (Vann/avløp/renovasjon er fortsatt egen ramme). Brann og redning er blitt egen ramme, da dette området ikke lenger ligger under teknisk. For informasjonsverdien har man videreført ramme Helse og Barnevern, og Pleie og omsorg i økonomisystemet, selv om det nå er en felles enhet.

Informasjonsverdien skal fortsatt være god, da de nye rammebegrepene også viser riktige regnskapstall for år 2011 og budsjett 2012 (følger den nye oppsummeringen til rammene).

I tillegg er renholdsstillinger nå flyttet over til teknisk ramme, for å få en mer effektiv bruk av bemanningen (endringene fremkommer under kapittel 6.1).

6.1 Konsekvensjustert budsjett

Konsekvensjustert budsjett er at man med utgangspunkt i år 2012 justerer for faktisk lønnsvekst, prisvekst, statsbudsjettet, vedtak i Kommunestyret og andre endringer i kostnader og inntekter som ikke er mulig å unngå (for eksempel økning i ressurskrevende tjenester, for høyt budsjetterte inntekter osv). Formannskapetets vedtak om Betalingsregulativ er innarbeidet.

Målet er å få frem hva det koster å drifte det tjenesteomfang/nivå som er i Bardu, samt hvilke inntekter kommunen vil få i økonomiplanperioden.

Det er budsjettert med reelle kostnader per årsverk etter lønnsforhandlingene år 2012 samt lønnsvekst 2013 i henhold til statsbudsjettet. For driftskontoer er disse ikke kompensert for prisvekst. Kun beløp knyttet til faste avtaler (der man har mottatt varsel om prisvekst) er prisregulert.

Det er ikke lagt inn noen økninger på omfang eller kvalitet, og det er ikke lagt inn noen ”buffer”. Konsekvensjustert budsjett er svært stramt, og hvis uforutsette kostnader oppstår vil dette medføre budsjettoverskridelser. Det vil da være nødvendig med økte nedstyringstiltak i løpet av året for å unngå regnskapsunderskudd i år 2013.

Hovedmomenter konsekvensjustering fra år 2012 til år 2013

Enhet barnehage	
Økt behov barn med spesielle behov	260
Renholdstillinger er overført fra barnehagene til enhet teknisk	-2 245
Økte pensjonskostnader og lønnsvekst 2013	1 590
Pga ny organisering flyttes barnehage fellesutgifter til enhet barnehage	540
Enhet skole	
Økt budsjettering Avtalefestede tillegg	260
Kjøp av grunnskoleplasser i andre kommuner	2 000
Prosjekt NY GIV 25% stilling 6 mnd	144
Renholdstillinger er overført fra skolene til enhet teknisk	-2 745
Pga ny organisering flyttes barnehage fellesutgifter til enhet barnehage	-540
Tiltak: Økning helårseffekt reduksjon stillinger	-1 000
Tiltak: Fra spesialundervisning til tidlig innsats	-450
Økte pensjonskostnader og lønnsvekst 2013	2 500
Div reduserte inntekter/refusjoner/ økte egneandeler og lignende	200
Enhet tekniske tjenester	
Renholdstillinger er overført fra kultur overført teknisk	540
Renholdstillinger er overført fra barnehagene til enhet teknisk	2 245
Renholdstillinger er overført fra skolene til enhet teknisk	2 745
Renholdstillinger er overført fra helse og barnevern til enhet teknisk	640
Renholdstillinger er overført fra pleie og omsorg til enhet teknisk	880
Økte avskrivninger, jf regnskap 2011.	2 379

Tiltak: Stillingsreduksjoner, ikke øke reduksjon med kr 865 000,- fra år 2013. Stillinger er kuttet flere ganger.	0
Tiltak: Prosjektstopp. Er ikke lønnet i driftsbudsjettet. Tiltaket fjernes.	800
Tiltak: Effektivisering utetjenesten. Jf. Ovenfor, ikke gjennomførbart, det er allerede vedtatt store stillingskutt.	500
Tiltak: OU 8>6 ER i praksis stillingskutt, til sammen blir kuttmengden urealistisk. (man har da fortsatt vedtatte reduksjoner innenfor teknisk med 2,3 millioner.	350
Indeksregulering snøbrøyting	110
Riktig fordeling kostnader vaktordning til vei (tidligere for mye belastet selvkostområdene)	200
Økte pensjonskostnader og lønnsvekst 2013	850
Reduserte forventede leieinntekter (urealistisk høyt budsjett fra tidligere)	300
Vann/avløp/renovasjon	
Brann og redning	
Økt budsjettering Avtalefestede tillegg	120
Økt pris fra Tromsø kommune 110 sentralen	190
Kalkulatoriske renter - budsjettet fjernes	-516
Tiltak. Effektivisering brann. (vedtatt redusert med 0,5 mill, men vurderes som ikke gjennomførbart).	-100
Økte avskrivninger, jf regnskap 2011.	7
Økte pensjonskostnader og lønnsvekst 2013	180
Landbruk	
Tiltak Landbruk fremmes til ny behandling, er derfor tatt ut av konsk.j.bud.	300
Økte pensjonskostnader og lønnsvekst 2013	49
Helse og barnevern	
Økt budsjettering Avtalefestede tillegg	50
Økte pensjonskostnader og lønnsvekst 2013	1 800
Nedstyringstiltak (aktivitetssentret) ligger på Helse og barnevern	-430
Rammejustering mellom Helse og Barnevern og Pleie og omsorg (flytting av utgifter)	-900
Samlet ressurskrevende tjenester på ramme Helse og barnevern (fra pleie og omsorg)	3 500
Økt budsjettering ressurskrevende tjenester	4 000
Renholdstillinger er overført fra helse og barnevern til enhet teknisk	-640
Økning på felles legevakt, økte lønnskostnader, budsjett legevakt skal behandles i styret.	550
Pleie og omsorg	
Økt budsjettering Avtalefestede tillegg	2 400
Forventet reparasjonskostnader ved innlevering av leasingbiler kun år 2013.	500
Økt behov omsorgslønn	230
Samlet ressurskrevende tjenester på ramme Helse og barnevern	-3 500
Nedstyringstiltak (aktivitetssentret) ligger på Helse og barnevern	430
Rammejustering mellom Helse og Barnevern og Pleie og omsorg (flytting av utgifter)	900
Tiltak: Styrking Hobbystua	270
Økte pensjonskostnader og lønnsvekst 2013	3 300

Renholdstillinger er overført fra pleie og omsorg til enhet teknisk	-880
Prisjustert tilskudd til Krisesentret	40
Enhet kultur og folkehelse	
Vedtatt ytterlig kutt stillingsreduksjoner kultur	-400
Lønnsressurs 115% renholder er fra kultur overført teknisk	-540
Folkehelse. Netto mindre inntekt/tilskudd (mindre betalingsaktivitet)	100
Steilia, 10 årskontroll Heis, kun i år 2013	100
Diverse økte kontigenter/pålegg/ reduserte inntekter	100
Økte pensjonskostnader og lønnsvekst 2013	450
Økte avskrivninger, jf regnskap 2011.	633
Rådmannens stab	
Andel Politirådet	50
Økt budsjettering Kriseteam	60
Tiltak: Effektivisering ved nye datasystemer (Visma) kr100.000,- medfører ikke netto besparelse.	100
Tiltak: Automatisering av sentralbord, da vi tilnærmet ikke har utgift ved dagens ordning, vil overgang ikke gi vesentlig besparelse.	100
Stab. Reduksjon stillinger med 2,4 mill.	-2 400
Redusert internsalg (fordeling av utgifter)	16
Økte avskrivninger, jf regnskap 2011. (IT investeringer)	1 511
Økte pensjonskostnader og lønnsvekst 2013	320
Politisk virksomhet	
Valg år 2013 og år 2015	140
Overformynder ordningen overføres fra kommunen 1.7.2013	-24
Økte pensjonskostnader og lønnsvekst 2013	230
Enhet NAV	
Økt avlastning i hjemmet (ressurskrevende tjeneste)	290
Økte pensjonskostnader og lønnsvekst 2013	93
Livssyn	
Prisjustert husleie	14
Økte avskrivninger, jf regnskap 2011. (IT investeringer)	45
Fellesutgifter	
I opprinnelig budsjett 2012 var nedstyringstiltak som ikke var enhetsspesifik, plassert her. Nå flyttet ut på aktuelle enheter.	2 120
Overordnede datalisenser, flyttet fra ramme rådmannens stab	260
Fjernet sentral avsetning lønnsoppgjør (budsjettert ute på enhetene i år 2013)	-1 774
Pliktig HMS kurs for verneombud og ledere. Må utgift. Tidligere ikke budsjettert	60
Midt-Troms friluftsråd. Interkom. Skulle ha vært budsjett i kr 0,- i år 2012 også	-44
Nulle ut effekt inntektsføring av positivt premieavvik år 2013.	5 300
Pensjon. Lavere årests positivt premieavvik (år 2013-2012)	2 870
Pensjon. Høyere kostnadsføring pga tidligere positive premieavvik	890
Pensjon. Estimert tilbakeført overskudd fra KLP	-800

Pensjon. Tidligere sentralt bud. Pensjon, er nå budsettert på enhetene	-1 915
Næring	
Tiltak økte festeavgifter vil ikke gi ønsket effekt på eksisterende avtaler på nåværende tidspunkt (krever stort arbeid)	100
Konsesjonskraftinntekter	
Lavere salgspris konsesjonskraft	2 650
Skatt, tilskudd og finans	
Økt tak eiendomsskatt kraftverk utover budsjett 2012.	-1 200
Prisjustering vertskommunetilskudd flyktingemottak	-100
Færre bosatte flyktninger i år 2012 medfører lavere inntekter (kan fortsatt være for høyt vurdert)	300
Økt skatteinngang, jf frie inntekter	-4 850
Motkonto avskrivninger	-6 650
Økte kalkulatoriske renter, jf regnskap år 2011.	-270
Økte avdrag (ikke avdragsutsettelse)	1 850
Budsettert økt refusjon ressurskrevende tjenester	-200
Økt rammetilskudd	-2 650
Sum total budsjettutfordring 2012	21 877

6.1.1 Tabell 1B før tiltak

Konsekvensjusterte driftsrammer før tiltak er lagt inn. Budsjettutfordring.

Driftsramme	Regnskap 2011	Budsjett 2012	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Enhet barnehage	34 781	35 142	35 285	35 285	35 285	35 285
Enhet skole	57 243	59 029	59 406	59 406	59 406	59 406
Enhet tekniske tjenester	25 776	18 250	30 836	30 836	30 836	30 836
Vann/avløp/renovasjon	0	0	0	0	0	0
Brann og redning	2 682	2 931	2 808	2 808	2 808	2 808
Landbruk	1 848	1 915	2 264	2 264	2 264	2 264
Helse og barnevern	27 245	26 408	34 340	34 340	34 340	34 340
Pleie og omsorg	58 215	58 905	62 591	62 091	62 091	62 091
Enhet kultur og folkehelse	8 170	7 950	8 391	8 266	8 266	8 266
Rådmannens stab	17 012	15 578	15 335	15 336	15 336	15 336
Politisk virksomhet	3 233	3 054	3 397	3 243	3 380	3 243
Enhet NAV	3 254	5 210	5 593	5 593	5 593	5 593
Livssyn	2 976	2 685	2 739	2 739	2 739	2 739
Fellesutgifter	5 636	1 842	8 810	9 342	9 342	9 342
Næring	-71	-399	-295	-295	-295	-295
Konsesjonskraftinntekter	-25 154	-16 267	-13 622	-13 622	-13 622	-13 622
Skatt, tilskudd og finans	-222 847	-222 233	-236 001	-233 761	-231 991	-230 841
Sum budsjettutfordring	0	0	21 877	23 871	25 778	26 791

Endringene fra budsjett 2012 til 2013 ble gjennomgått i tabell under 6.1.

6.2 Tiltak for å få balanse mellom inntekter og utgifter

Rådmannen har i tillegg til utredede tiltak fra enhetene sett seg nødt til å foreslå ekstra tiltak for å få budsjett og økonomiplan i balanse. Rådmannen velger å kommentere disse punktene her. For øvrig vises til vurderinger av konsekvensene fra de enkelte enheter (eget vedlegg)

SAMLESKJEMA TILTAK		Kommunestyrets gjeldende øk.plan vedt. for 2013	ENHETENES FORSLAG		RÅDMANNENS FORSLAG		Stillings- red ()= 2012)
			2 013 Virkning	2 014 Årsvirkning	2 013 Virkning	2 014 Årsvirkning	
A	Enhet Skole og Barnehage						
	Legge ned Fredly Barnehage		982 533	2 358 076	982 533	2 358 076	3,7
	Legge ned avdeling Nøtteliten (Barnas Hus)		858 891	2 061 337	858 891	2 061 337	3
	Fjerne leie Barduhallen		69 650	139 300	69 650	139 300	
	Reduksjon av transportbudsjett		17 500	35 000	17 500	35 000	
	Utredning kvalitet vs struktur/økonomi i skolene					4 583 000	
	Økt foreldrebetaling SFO Setermoen skole				38 000	38 000	
	Økt foreldrebetaling SFO Øvre Bardu				7 200	7 200	
	Økt foreldrebetaling SFO Nedre Bardu				7 600	7 600	
	Reduksjon drift skolene				1 000 000	1 000 000	1,5
	<i>Enhet skole og barnehage</i>	<i>kr 4 850 000</i>					<i>(-8)</i>
	SUM		1 928 574	4 593 713	2 981 374	10 229 513	8,2
B	Enhet Helse, Omsorg og Barnevern						
	Fagkonsulent/Fagutviklingspsykeleier		308 206	616 411	308 206	616 411	1
	Redusere hjemmetjenesten		308 206	616 411	308 206	616 411	1
	Hobbystua legges ned		241 730	513 676	241 730	513 676	1
	Innføre Multidose til alle hjemmeboende		151 081	308 206	151 081	308 206	0,5
	Helsestasjon reduksjon		108 779	217 557	108 779	217 557	0,5
	Reduksjon ergo/fysio		85 000	170 000	85 000	170 000	
	Administrasjon Helsehuset		42 303	84 606	42 303	84 606	
	Eksternt kjøp av tjenester til praktisk bistand		423 028	846 055	423 028	846 055	1,5
	Legge ned Møteplassen		120 000	340 000	120 000	340 000	0,6
	Legge ned 4 sykehjemsplasser		1 208 650	2 417 300	1 208 650	2 417 300	4
	Miljøarbeidertjenesten		151 081	302 162	151 081	302 162	0,5
	Kjøkken			140 000		140 000	
	Etablere ressurspool i pleie og omsorg						
	Barnevern reduksjon av tiltak		450 000	450 000	450 000	450 000	
	<i>Enhet Helse, omsorg og barnevern</i>	<i>kr 1 000 000</i>					<i>(-2)</i>
	SUM		3 598 064	7 022 384	3 598 064	7 022 384	10,6
C	Enhet Kultur og Folkehelse						
	Kulturkonsulent reduksjon 10%		31 425	62 850	31 425	62 850	0,1
	Enhetsleder reduksjon stilling 10%		38 000	76 000			
	Reduksjon kjøp av varer og tjenester		23 000	23 000	23 000	23 000	
	Tilskudd til 17.mai-arrangement		5 000	5 000	5 000	5 000	

	Tilskudd andre kulturformål		25 000	25 000	25 000	25 000	
	Tilskudd andre kulturformål		20 000	20 000	20 000	20 000	
	Prisøkning egenandel frisklivsresept - folkehelse		5 000	5 000	5 000	5 000	
	Redusert ekstrahjelp - folkehelse		36 259	36 259	36 259	35 259	0,1
	Reduksjon kjøp av varer og tjenester - folkehelse		25 000	25 000	25 000	25 000	
	Reduksjon kjøp av varer og tjenester - folkehelse		25 000	25 000	25 000	25 000	
	Reduksjon kjøp av varer og tjenester - Barduhallen		100 000	100 000	100 000	100 000	
	Økte inntekter - Barduhallen		100 000	100 000	100 000	100 000	
	Redusere utgifter 30% - Mobakken		30 000	30 000	30 000	30 000	
	Reduksjon lønn ekstrahjelp og sesongarbeidere - Steilia		36 259	36 259	36 259	36 259	0,1
	Reduksjon kjøp av varer og tjenester - Steilia		9 000	9 000	9 000	9 000	
	Økte inntekter - Steilia		31 000	31 000	31 000	31 000	
	Redusert lønn sesong og hjelpearbeidere - løypeprep		36 259	36 259	36 259	36 259	0,1
	Reduksjon kjøp av varer og tjenester - løypeprep		61 000	61 000	61 000	61 000	
	Lønn ekstrahjelp - uteanlegg		45 238	45 238	45 238	45 238	0,1
	kjøp av varer og tjenester - uteanlegg		17 500	17 500	17 500	17 500	
	Kulturmidler idrettsformål		40 000	40 000	40 000	40 000	
	Lønn sesongarbeidere - kulturvern		5 438	5 438	5 438	5 438	
	Reduksjon kjøp av varer og tjenester - kulturvern		25 000	25 000	25 000	25 000	
	Tilskudd		11 000		11 000		
	Reduksjon kjøp av varer og tjenester - Vekved			54 389	54 389	54 389	0,1
	Reduksjon stilling klubbarbeider 10% - fritidsklubb			30 216	30 216	30 216	0,1
	Ekstrahjelp - fritidsklubb		28 000	28 000	28 000	28 000	
	MOT (Lokalsamfunn med MOT)			58 015	58 015	58 015	0,1
	Reduksjon stilling bibliotek 10%		40 000	40 000	40 000	40 000	
	Reduksjon kjøp av varer og tjenester - turistinfo						
	Redusert inntekt fra barnehager (internsalg)						
	<i>Stillingsreduksjoner</i>	<i>kr 1 105 000</i>					
	SUM		879 594	1 050 423	953 998	973 423	0,8
D	Enhet Tekniske tjenester						
	Innkjøp av moppemaskin		10 000	30 000			
	Økte gebyrer for bygg, deling og plansaker		50 000	100 000	50 000	100 000	
	Reduksjon strøing og brøyting av steder og veier			100 000		100 000	
	Energisparing			50 000		50 000	
	Renhold		250 000	500 000	250 000	500 000	1
	Sentral driftskontroll			100 000		100 000	
	ESAVE, investering kr 70.000,-		-70 000	350 000	-70 000	350 000	
	Reduserte kostnader bygg Fredly barnehage				60 433	120 865	0,2
	Reduserte kostnader bygg Nøtteliten barnehage				60 433	120 865	0,2
	<i>Enhet Tekniske tjenester</i>	<i>kr 5 515 000</i>					<i>(-4)</i>
	SUM		240 000	1 230 000	350 866	1 441 730	1,4
E	Enhet Landbruk						
	Landbruksvikar		225 370	201 812	225 370	201 812	1
	Saksbehandling skog- og viltoppgaver		121 874	121 874	121 874	121 874	0,5
	skogbruksfaglige oppgaver		120 865	253 817	120 865	253 817	0,5
	Lønn ferievikarer/lønn driftsprojekter skog		30 216	30 216	30 216	30 216	
	Redusert kjøp av varer og tjenester skog		25 000	25 000	25 000	25 000	
	Redusert kjøp av varer og tjenester jordbruksforvaltning		35 000	35 000	35 000	35 000	
	Økte behandlingsgebyr		15 000	15 000	15 000	15 000	
	Økt refusjon salg jordbruksfaglig kometanse Salangen		10 000	10 000	10 000	10 000	
	<i>Effektivisering</i>	<i>kr 300 000</i>					
	SUM		583 325	692 719	583 325	692 719	2
F	Enhet NAV						

	Redusere BPA		483 460	483 460	483 460	483 460	1
	Reduksjon kvalifiseringsstønad		100 000	100 000	100 000	100 000	
	SUM		583 460	583 460	583 460	583 460	1
G	Rådmannens stab						
	Reduksjon stilling service		500 000	500 000	0	0	
	Reduksjon stilling økonomi		500 000	500 000	0	0	
	Reduksjon stilling lønn- og personal		335 000	500 000	0	0	
	Reduksjon stilling IT		335 000	500 000	0	0	
	Vedtatt for 2012						
	Generell reduksjon				200 000	400 000	0,8
	Felles adm. og styring	<i>kr 4 300 000</i>					(-5)
	SUM		1 670 000	2 000 000	200 000	400 000	0,8
F	Politisk virksomhet						
	Færre politiske møter						
	SUM				0	0	
G	Livssyn						
	Reduksjon av overføring				400 000	400 000	
	Livssyn	<i>kr 250 000</i>					
	SUM		0	0	400 000	400 000	
H	Andre fellestiltak						
	Eiendomskatt				2 700 000	7 450 000	
	Avdragsutsettelse 2013				4 000 000		
	Ikke handtere positivt premieavvik				5 318 000		
	Reduksjon Seniortiltak						
	Lokale tillegg/avtaler				300 000	500 000	
	SUM		0	0	12 318 000	7 950 000	
	SUM OMSTILLING TOTALT		9 483 017	17 172 699	21 969 087	29 693 229	24,8

Der tallene ikke stemmer med skjema fra enhetsledere skyldes dette pensjon og arbeidsgiveravgift.

Barnehage

Rådmannen foreslår å legge ned Nøtteliten (avdeling under Barnas Hus) samt Fredly barnehage. Bakgrunnen for dette er nedgang i barnetall og overkapasitet i barnehagene. Dette gir manglende inntekter og merutgifter til bemanning. Videre foreslår rådmannen og redusere aktivitet ut over det tilbudet som gis direkte i den enkelte barnehage, eks bruk av Barduhallen.

Skolene/SFO/Kulturskolen

Rådmannen viser til eget utredningsarbeid. Skolene er likevel nødt til å ta sin del av kostnadene for å bringe budsjett i balanse. Spesielt gjelder dette i økonomiplanperioden.

Helse, Omsorg og barnevern

Pleie og omsorg viser en prioritet på linje med sammenlignbare kommuner. Rådmannen mener likevel at tjenesten må bidra ift tiltak. Dette både ift personell og tjenester. Først og fremst skal dette tas innen sekundærtjenester og ikke primære pleieoppgaver. Rådmannen har

sett det som nødvendig å pålegge ytterligere tiltak enn hva tjenesten selv har utredet.

Rådmannen ser ingen andre muligheter enn at dette tas innenfor denne tjenesten. Rådmannen foreslår reduksjon i psykiatritjenesten (Møteplassen) på lik linje med øvrige deler av PLO-området.

Kultur og Folkehelse

Rådmannen anbefaler et generelt kutt i tjenestene innen enheten. Tilbudet er ikke lovpålagt, unntatt bibliotek-tjenesten. Tiltakene er omfattende ift de tjenester enheten utøver og synergien dette har for befolkningen. Men alle må bidra for å gi ønsket økonomisk effekt. Tjenesten er ikke lovpålagt. Rådmannen anbefaler at det igangsettes et arbeid for å flytte biblioteket til Barduhallen. Dette gir oss muligheter til å utvikle biblioteket i et område hvor mange brukere oppholder seg. Videre vil det gi en mindre sårbarhet ift drift av Barduhallen. Samtidig kan man på sikt se ytterligere effekt gjennom samarbeid med skolene.

Skal kultur ytterligere bidra for å oppnå økonomisk balanse må det gjøres vedtak om å ta bort hele tilbud. Dersom tjenestene skal fortsette må det da baseres på frivillig innsats fra lag og foreninger.

Tekniske tjenester

For 2012 ble det vedtatt nedstyring av oppgaver/personalressurser innen tekniske tjenester. Dette gjennomføres i tråd med vedtak. Rådmannen finner det nå vanskelig å foreta ytterligere reduksjon i oppgaver og stillingsreduksjoner uten at viktige tjenester opphører. Bardu kommune er en av Norges største hær-kommuner. Dette genererer merarbeid innen enheten. Bardu kommune må derfor ha tilstrekkelig kompetanse og ressurser for å møte disse oppgavene. Rådmannen velger derfor å fokusere på tiltak som gir kommunen gevinster ift besparelser på energi og oppfyllelse av kommunens Klima- og energiplan.

Landbruk

Landbruk består av lovpålagte og ikke lovpålagte tjenester. I budsjettforslaget anbefaler rådmannen at man reduserer tilbud som ikke er lovpålagt. Ordningen med landbruksvikar er ikke lovpålagt og går ut over det lovpålagte tilbudet Bardu kommune betaler Landbruk i Nord for å yte.

Videre anbefaler rådmannen at oppgaver knyttet til skog og viltforvaltning opphører. Dette er også en tjeneste som ikke er lovpålagt, men som selvsagt genererer utvikling for skogeierne i kommunen. Pr nå er situasjonen slik at avhending av skogvirke er vanskelig.

NAV

På grunn av opphør av behov reduseres tilbud for Brukerstyrt assistanse. Ytterligere nedtrekk her vil måtte knyttes til kommunens personalressurser (saksbehandling) innen tjenesten.

Stab og fellestjenester

Rådmannen finner det svært vanskelig å legge inn ytterligere tiltak enn hva som ble vedtatt i 2012 på 2,4 mill. Grunnlaget for beregningen her var at dette skulle gjelde alle 120-postene i kommunen. Dette tiltaket er nå lagt kun til staben. Dette vedtaket innebar da en reduksjon i antall stillinger med 27 %. Ytterligere nedstyring vil medføre for store konsekvenser for

kommunen noe rådmannen ikke kan anbefale da Rådmannens stab utfører oppgaver for hele kommunen. De allerede vedtatte nedstyringer (2,4 mill) må planlegges og styres slik at utilsiktede effekter ikke oppstår. Oppgavene består bl a i utskriving av kommunens regninger, innkreving av skatt og kommunens inntekter for øvrig, beregning og utbetaling av lønn, arbeidsavtaler, drift og vedlikehold av kommunens it-systemer, sentralbord. Gjennom mer effektiv bruk av datasystemer og styringssystemer vil man på sikt kunne redusere staben ytterligere.

Politisk virksomhet

Rådmannen har gått gjennom kostnader til politisk virksomhet og møteplan. Rådmannen har imidlertid ikke foreslått reduksjoner i antall møter. Det overlates til formannskap/kommunestyre.

Rådmannen foreslår at ny stilling som kommunalsjef også holdes vakant i 2013.

Livssyn

Rådmannen har lagt inn reduksjoner også innen Livssyn. Rådmannen er klar over det ansvar kommunen har ift området, men ser ikke å kunne skjerme dette ut fra kommunens økonomiske situasjon.

Andre fellestiltak

Rådmannen foreslår utskriving av eiendomsskatt også for boliger/næringseiendommer i sentrum. I tillegg foreslår rådmannen at det startes en taksering av øvrige eiendommer i kommunen med tanke på utskriving av eiendomsskatt i hele kommunen. Videre foreslås avdragsutsettelse på 3 mill for 2013 samt ikke å handtere positivt premieavvik for 2013 på 5.3 mill.

7 Økonomiplan 2013-2016 - Rådmannens innstilling

Skjemaene nedenfor viser Rådmannens forslag til økonomiplan 2013-2016, der første år er budsjett år 2013.

Skjemaene nedenfor er noe endret fra tidligere økonomiplandokumenter. Endringene er nødvendige for å oppfylle formalkravene etter Budsjettforskriften.

Skjema 1A Hovedoversikt drift

Tall i hele 1000,- kr

Beskrivelse	Regnskap 2011	Budsjett 2012	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Regnskap 2016
Skatt på inntekt og formue	-79 059	-79 650	-84 500	-84 500	-84 500	-84 500
Ordinært rammetilskudd	-102 752	-111 850	-114 300	-114 300	-114 300	-114 000
Skatt på eiendom	-19 673	-20 650	-24 550	-29 300	-29 300	-29 300
Andre direkte eller indirekte skatter	-14 849	-15 146	-15 440	-15 440	-15 440	-15 440
Andre generelle statstilskudd	-11 538	-8 754	-9 754	-9 754	-9 754	-9 754
Sum frie disponible inntekter	-227 872	-236 049	-248 544	-253 294	-253 294	-252 994
Renteinntekter og utbytte	-4 662	-1 710	-1 960	-2 040	-2 110	-2 160
Gevinst på finansielle instrumenter	0	0	0	0	0	0
Renteutgifter provisjoner og andre finansutgifter	10 152	12 100	12 000	13 980	15 600	16 500
Tap på finansielle instrumenter	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	12 689	15 257	13 100	17 440	17 660	17 660
Netto finansinntekter/-utgifter	18 179	25 647	23 140	29 380	31 150	32 000
Dekning av tidl års regnskmerforbruk	0	0	0	0	0	0
Til bundne avsetninger	7 217	4 157	4 900	4 900	4 900	4 900
Til ubundne avsetninger	0	0	93	10 673	12 244	11 231
Bruk av tidl års regnskmmindreforbruk	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	-8 451	-831	-832	-832	-832	-832
Bruk av bundne avsetninger	-4 193	-3 255	-7 701	-7 701	-7 701	-7 701
Netto avsetninger	-5 428	71	-3 541	7 039	8 610	7 597
Overført til investeringsbudsjettet	1 635	0	0	0	0	0
Til fordeling drift	-213 486	-210 331	-228 944	-216 875	-213 534	-213 397
Sum fordelt drift	203 641	210 331	228 944	216 875	213 534	213 397
Merforbruk/mindreforbruk	-9 845	0	0	0	0	0

”Til ubundne avsetninger” består av avsetning til disposisjonsfond for å fjerne effekten med inntektsføring av positivt premieavvik med kr 5 318 000,- fra år 2014. Samt avsetning til disposisjonsfond for mindreforbruk år 2013 kr 92.557,- , år 2014 kr 5.354.531,- , år 2015 kr 6.925.531,- , og år 2016 kr 5.912.531,-.

Skjema 1B Fordeling på driftsramme

Tall i hele 1000,- kr

Beskrivelse	Regnskap 2011	Budsjett 2012	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Regnskap 2016
Enhet barnehage	34 781	35 142	33 356	30 691	30 691	30 691
Enhet skole	57 243	59 029	58 353	53 770	50 292	50 292
Enhet tekniske tjenester	25 776	18 250	30 485	29 394	29 394	29 394
Brann og redning	2 682	2 931	2 808	2 808	2 808	2 808
Landbruk	1 848	1 915	1 681	1 571	1 571	1 571
Helse og barnevern	27 245	26 408	33 655	33 407	33 407	33 407
Pleie og omsorg	58 215	58 905	59 678	56 271	56 271	56 271
Enhet kultur og folkehelse	8 170	7 950	7 437	7 292	7 292	7 292
Rådmannens stab	17 012	15 578	14 835	14 636	14 636	14 636
Politisk virksomhet	3 233	3 054	3 397	3 243	3 380	3 243
Enhet NAV	3 254	5 210	5 009	5 009	5 009	5 009
Livssyn	2 976	2 685	2 339	2 339	2 339	2 339
Fellesutgifter	5 636	1 842	3 492	9 342	9 342	9 342
Næring	-71	-399	-295	-295	-295	-295
Konsesjonskraftinntekter	-25 154	-16 267	-13 622	-13 622	-13 622	-13 622
Skatt, tilskudd og finans	-222 847	-222 233	-242 609	-235 857	-232 516	-232 379
Sum	0	0	0	0	0	0

I skjema 1B er også de overordnede momentene i skjema 1A tatt med.

Økonomisk oversikt drift

Tall i hele 1000,- kr

Beskrivelse	Regnskap 2011	Budsjett 2012	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Regnskap 2016
Brukerbetalinger	-15 124	-15 035	-15 063	-14 923	-14 923	-14 923
Andre salgs- og leieinntekter	-59 650	-50 325	-44 753	-44 693	-44 693	-44 693
Overføringer med krav til motytelse	-54 822	-31 418	-33 724	-33 467	-33 467	-33 467
Rammetilskudd	-102 752	-111 850	-114 300	-114 300	-114 300	-114 000
Andre statlige overføringer	-11 538	-8 754	-9 754	-9 754	-9 754	-9 754
Andre overføringer	-140	-190	-140	-140	-140	-140
Skatt på inntekt og formue	-79 059	-79 650	-84 500	-84 500	-84 500	-84 500
Eiendomsskatt	-19 673	-20 650	-24 550	-29 300	-29 300	-29 300
Andre direkte og indirekte skatter	-14 849	-15 146	-15 440	-15 440	-15 440	-15 440
SUM DRIFTSINNTEKTER (B)	-357 608	-333 018	-342 223	-346 516	-346 516	-346 216
Lønnsutgifter	200 174	193 129	188 644	183 242	183 242	183 242
Sosiale utgifter	32 769	36 877	40 694	40 095	40 095	40 095
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	59 933	56 841	56 614	55 798	55 935	55 798
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	19 991	18 122	27 762	27 762	27 762	27 762
Overføringer	22 221	3 942	10 524	4 815	1 337	1 337
Avskrivninger	17 854	11 207	17 857	17 857	17 857	17 857
Fordelte utgifter	-1 723	-1 627	-1 629	-1 629	-1 629	-1 629
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	351 219	318 491	340 466	327 940	324 599	324 462
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	-6 389	-14 526	-1 757	-18 577	-21 918	-21 755
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-4 662	-1 710	-1 960	-2 040	-2 110	-2 160
Gevinst på finansielle instrumenter	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	-72	-5	-5	-5	-5	-5
SUM EKSTERNE FINANSINNTEKTER (E)	-4 734	-1 715	-1 965	-2 045	-2 115	-2 165
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	10 152	12 100	12 000	13 980	15 600	16 500
Tap på finansielle instrumenter	0	0	0	0	0	0
Avdragsutgifter	12 689	15 257	13 100	17 440	17 660	17 660
Utlån	85	20	20	20	20	20
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	22 926	27 377	25 120	31 440	33 280	34 180
Resultat eksterne finansieringstransaksjoner	18 192	25 662	23 155	29 395	31 165	32 015
Motpost avskrivninger	-17 854	-11 207	-17 857	-17 857	-17 857	-17 857
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	-6 052	-71	3 541	-7 039	-8 610	-7 597
Bruk av tidligere års regnskapsmessig mindreforbruk	0	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-8 451	-831	-832	-832	-832	-832
Bruk av bundne fond	-4 193	-3 255	-7 701	-7 701	-7 701	-7 701
Bruk av likviditesreserve	0	0	0	0	0	0

SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-12 645	-4 086	-8 533	-8 533	-8 533	-8 533
Overført til investeringsregnskapet	1 635	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	93	10 673	12 244	11 231
Avsetninger til bundne fond	7 217	4 157	4 900	4 900	4 900	4 900
Avsetninger til likviditetsreserven	0	0	0	0	0	0
SUM AVSETNINGER (K)	8 852	4 157	4 992	15 572	17 143	16 130
REGNSKAPSMESSIG MER-MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	-9 845	0	0	0	0	0

Skjema 2A Hovedoversikt Investeringer

Tall i hele 1000,- kr

Beskrivelse	Regnskap 2011	Budsjett 2012	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Investeringer i anleggsmidler	34 080	11 600	7 200	10 400	5 000	6 500
Utlån og forskutteringer	1 516	1 700	2 700	2 700	2 700	2 700
Avdrag på lån	817	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Avsetninger	4 038	0	0	0	0	0
Årets finansieringsbehov	40 450	14 300	10 900	14 100	8 700	10 200
Bruk av lånemidler	-25 950	-12 600	-9 200	-12 400	-7 000	-8 500
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-855	0	0	0	0	0
Tilskudd til investeringer	0	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-7 894	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Andre inntekter	-31	0	0	0	0	0
Sum eksternt finansiering	-1 635	0	0	0	0	0
Overført fra driftsregnskapet	0	0	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	-4 092	-700	-700	-700	-700	-700
Sum finansiering	-40 457	-14 300	-10 900	-14 100	-8 700	-10 200
Udekket/udisponert	-7	0	0	0	0	0

Skjema 2B Oversikt investeringsbudsjettet per prosjekt

Tall i hele 1000,- kr

Beskrivelse	Stip. total kostnad	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Sum 2013-2016
STARTLÅN, utlån	Løpende	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000
Startlån, avdrag til Husbanken	Løpende	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
IT - inkl. Strategisk handlingsplan IT	Løpende	1 500	1500	500	500	4 000
Bibliotek – opprusting/ombygging/flytting	500	500	0	0	0	500
Idrettsanlegg - anleggsplan	700	0	0	0	700	700
Geovekst Nykartlegging 2013-2015	300	100	0	200	0	300
Trafikksikkerhetstiltak	Løpende	200	800	200	200	1 400
Planlegging boligfelt sentrum	500	500				500
Boliger – jfr. boligsosial handlingsplan	6 200	2 200	4000	0	0	6 200
SD-anlegg - energieffektivisering	Løpende	100	100	100	100	400
Utredningsprosjekt ITMS	1 500	500	0	0	0	500
Nødstrøm Barduheimen	1 000				1 000	1 000
HMS/tilstandsanalyse - tiltak bygg	Løpende		1 000	1 000	1 000	3 000
Radontiltak	600	600				600
KLP egenkapitalinnskudd	Løpende	700	700	700	700	2 800
VAR-Hovedplan vann	Løpende	1 000	3 000	3 000	3 000	10 000
SUM utgift		10 900	14 100	8 700	10 200	43 900

Økonomisk oversikt Investering

Tall i hele 1000,- kr

Beskrivelse	Regnskap 2011	Budsjett 2012	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Salg av driftsmidler og fast eiendom	-855	0	0	0	0	0
Andre salgsinntekter	0	0	0	0	0	0
Overføringer med krav til motytelse	-6 584	0	0	0	0	0
Statlige overføringer	0	0	0	0	0	0
Andre overføringer	0	0	0	0	0	0
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-31	0	0	0	0	0
SUM INNTEKTER	-7 470	0	0	0	0	0
Lønnsutgifter	698	0	400	0	0	0
Sosiale utgifter	111	0	100	0	0	0
Kjøp av varer og tj som inngår i kommunal tj.prod.	29 325	11 600	6 700	10 400	5 000	6 500
Kjøp av varer og tj som erstatter kommunal tj.prod	20	0	0	0	0	0
Overføringer	3 830	0	0	0	0	0
Renteutg, provisjoner og andre finansutg	3	0	0	0	0	0
Fordelte utgifter	93	0	0	0	0	0
SUM UTGIFTER	34 080	11 600	7 200	10 400	5 000	6 500
Avdragsutgifter	817	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Utlån	810	1 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Kjøp av aksjer og andeler	706	700	700	700	700	700
Dekning tidligere års udekket	914	0	0	0	0	0
Avsetning til ubundne investeringsfond	2 600	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne fond	524	0	0	0	0	0
Avsetninger til likviditetsreserve	0	0	0	0	0	0
SUM FINANS. TRANSAKSJONER	6 371	2 700	3 700	3 700	3 700	3 700
FINANSIERINGSBEHOV	32 980	14 300	10 900	14 100	8 700	10 200
Bruk av lån	-25 950	-12 600	-9 200	-12 400	-7 000	-8 500
Mottatte avdrag på utlån	-1 310	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Salg av aksjer og andeler	0	0	0	0	0	0
Bruk av tidligere års overskudd	0	0	0	0	0	0
Overføringer fra driftsregnskapet	-1 635	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-421	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	-3 023	-700	-700	-700	-700	-700
Bruk av bundne fond	-648	0	0	0	0	0
Bruk av likviditetsreserve	0	0	0	0	0	0
SUM FINANSIERING	-32 987	-14 300	-10 900	-14 100	-8 700	-10 200
UDEKKET/UDISPONERT (S = O-R)	-7	0	0	0	0	0

Lånebehov	Avskrivningstid	Budsjett 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Opptak av startlån i Husbanken	20	2 000	2 000	2 000	2 000
Låneopptak selvkost vann	20	1 000	3 000	3 000	3 000
Låneopptak	20	6 200	7 400	2 000	3 500
SUM finansiering		9 200	12 400	7 000	8 500